

Ernek a számnak az ára 30 fillér.

Negyvennyolcadik évfolyam.

6. szám.

Debreen, 1928 február 11.

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

SZERKESZTIK: DR. KUN BÉLA ÉS DR. RÉVÉSZ IMRE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, KOLLÉGIUM.

Előfizetési ár félévre hét pengő.

Legtiszteleteljesebb válasz a „tiszteleteljes indítvány“-ra.

Azzal kezdem most is, amivel kezdtem reflexiómat Andrassy Kálmán nagytiszteletű úrnak arra a felszólalására, amely az egyik közelebbi mult egyházkerületi belmissziói bizottsági ülésen hangzott el, lényegében ugyanolyan tartalommal és tendenciával, amilyent foglal magában ez a mostani „tiszteleteljes indítvány“.

Tehát kezdem — most is — azzal, hogy Andrassy Kálmán iránt a tiszteletem és nagyrabecsülésem csaknem *határtalan*. Egyszerűen nem engedem, hogy ebben bárki meg akarjon előzni. Mélyen megvagyok arról győződve, hogy az ő büji lelkipásztorkodásának története a magyar református egyházhistoriában külön lapot fog kapni és egyik legvívásztalóbb és legfénylőbb fejezete lesz a mögöttünk levő „saeculum obscurum“-nak.

De ezen érzésem, értékelésem és meggyőződése nem akadályozhatja meg ama — lelkiismeretesen megfontolt — véleményem kinyilvánítását, hogy Andrassy Kálmán *nem jó ügyet* szolgál akkor, amikor a magyar református lelkészképzés elsődleges tudományos alapját: az eredeti nyelven való szentírásmagyarozatot ostromolja.

Amíg a magyar református egyház *tudományos*, tehát akadémiai, ill. egyetemi fokon képez magának igehirdetőket és pásztorokat: addig ebből a képzésből a Szentírásnak eredeti nyelvein való olvasását és magyarozását ki nem dobjátja. Amint tudományosan képzett történettanárokat lehetetlen elképzelni a *latin* forrásmunkák olvasására való képesség és az abban való gyakorlottság nélkül (pedig talán egész életükben *csak* magyar historiát, *csak* magyar nyelven tanítanak!), éppúgy fából vaskarika a zsidó és görög szentírási nyelv ismerete s legalább a legfontosabb bibliai könyveknek az eredetiből való végigtanulmányozása nélkül a magyar református lelkipásztornak akadémiai, ill. egyetemi fokú *tudományos* képzettsége (amelyet pedig hej de szívesen szoktunk allegálni, főképp ha a középiskolai tanárok s méginkább a bírák s más egyetemi végzettségű fixfizetésű egyének javadalmi helyzetével méregetjük össze a magunkét, vagy pedig a tanító úrral versengünk!).

Pedig itt a kérdést nézetem szerint nem szabad úgy beállítani, hogy „tanítsák-e az akadémián, illetőleg az egyetemen a zsidó nyelvet és írásmagyarozatot?“, hanem csak úgy, hogy „szükség van-e akadémikus képzettségű lelkipásztorokra, vagy nincsen szükség zsidó, meg görög nyelvre sem, de akkor aztán ennek le is kell vonni minden következményét. Akkor szakítani kell a protestáns lelkészképzés négyszáz esztendő előkelő tradíciójával, kifejezetten vállalni kell az inferioritást, még a jelenlegi *katholikus* lelkészképzéssel szembe is — a Vulgata tekintélyével kell felruházni mindenkori magyar bibliafordításunkat — és egy merész fordulattal rá kell helyezkedni a szekták színvonalára, amikor aztán majd minékünk is szabad lesz a „Seol“-t magyarul „Sehol“-nak értelmezni, amint azt pl. a millenisták teszik!

Azt a legnagyobb készséggel elismerem, hogy lelkészképzésünk jelenlegi rendszere éppen a gyakorlatilag szempontjából is (bár másfelől tudományos szempontból is!) erős és alapos reformra szorul. Azt is egészen világosan látom, hogy a magyar református egyháznak, a jövője, megmentése és biztosítása érdekében, előbb-utóbb foglalkoznia kell a *nem főiskolán képzett* igehirdetők és gyülekezeti munkások intézményes beállításának és rendszeres képzésének a gondolatával is. Ezt *nem egy, de száz parancsoló szükséglet sürgeti*, úgy anyagi, mint szellemi szempontból. Évekkel ezelőtt voltam már bátor ebbeli meggyőződésemmek hangot adni az erdélyi református *lévita-intézmény* felújítása kapcsán, olyan erős aláhúzással, hogy erdélyi lelkésztestvéreim egy részének súlyos és tán máig tartó nehezitelését is magamra vontam miatta. Ez a meggyőződésemmek azóta sem változott. Ámde épp oly szilárdan megvagyok arról is győződve, hogy egy akadémiai tudományos képzettségű (a mainál számban talán kisebb, de szellemiekben annál ponderánsabb) lelkipásztori státust a magyar református egyház épp oly kevésbé nélkülözhet, mint amilyen kevésbé lehet el egy modern hadsereg szakképzett *vezérkar* nélkül.

Végül még csak annyit, hogy az én eddigi szerény gyakorló lelkészi pályafutásomat sem az évek száma, sem a kifejtett hatások és termelt

értékek minősége szempontjából nem lehet egy napon sem említenem az Andrássy Kálmánéval; de azt talán mégis szabad kijelentennem, hogy énnekem a zsidó és görög nyelvtudás tekintetében az övével *homlokegyenest ellenkező* tapasztalatom van: éppen gyakorló lelkipásztori, ígehirdető és bibliamagyarázó tevékenységemben nagyon sokszor volt alkalmam örülni annak, hogy sem zsidóul, sem görögül nem felejtettem el egészen, hálát adni azért, hogy ő- és újszövetségi exegesis tekintetében Kolozsvárott különösen kemény és áldott iskolát jártam és sajnálkozni azon, hogy *éppen a teljesebb gyakorlati hatások kifejtetése érdekében*, miért nem maradtam meg annak az egészen jó zsidónak és görögnek, aki voltam theologus-koromban.

Ne haragudják meg tehát az én végtelenül szeretett és tisztelt uram és bátyam, ha — fölkelve előtte és orcáját megbecsülve — nyíltan megmondom: a Szentírás eredeti nyelvű tudományos tanulmányozásának a lelkészképzésben fölösleges volta hangoztatásával szerezhettünk ugyan sok szívbeli örömet és jóleső elégtételt a mindenkori ifjú theologusok és gyakorló lelkipásztorok egy részének, de magyar református egyházunk színvonalának és reputációjának semmiképen nem teszünk jó szolgálatot!

R. I.

„A tarka főkötös, kalárisos papnék.“

Az 1680-ik év február 25-én, Fekete-Ardón tartott zsinat beszél ilyen tenorban a református papnékról.

Ez a zsinat ugyanis a 6-ik számú végzésben a következőket mondja ki: A tarka főkötös kalárisos papnék, ha nem korizálják magukat, uruk fosztassanak meg tisztóktól. (L. Tóth Sámuel: Adalékok a tiszántúli református egyházkerület történetéhez.)

Szóval a nőkkel, az asszonyokkal sok baj volt a régi jó világban is. Holott még akkor nem volt bubifrizura és testszínű harisnya, — még is sok baj volt velük. Legalább arra mutat az a tény, hogy szegény, jó régi elődeink, rettenetes télvíz idején, valószínűleg hatalmas csizmákban és alkalmas bundákban. — kénytelenek voltak összegyülekezni és egy dörgedelmes határozatot hozni, a zsuppal és jóféle náddal fedett parókhiák szelid lelkű galambjai ellen.

Azt is sejtem, hogy ezen zsinati végzés után nagy meglepéssel mentek haza. Gondolták magukban, hogy most már aztán rend lesz a Nyírségen, a Sárréten, meg a Kunságban.

Arról azonban, hogy így történt-e a dolog, nem igen emlékezik meg a krónika. Valószínű, hogy egy-két helyen volt némi foganatja ennek a dörgedelmes határozatnak. Egyik-másik erősebb kezű prédikátor — talán — rendet csinált otthon a zsinat nevében. Sok helyen azonban, — sejtjük — roppant nehézségekbe ütközött a feketeardói zsinat 6-ik pontjának a végrehajtása.

S mi a huszadik század gyermekei, nem is csodálkozhatunk ezen. Mert nézzük csak például

a történelem, a felvilágosodás szemüvegén ezt az egész dolgot.

Mi a nő? A biblia szerint az embernek élet-társa, aki miatt már az első emberpár kiüzetett a paradicsomból. Szóval az ember életére nézve, már a biblia első lapjain is döntő fontosságú tény, a legelső nőnek a megjelenése.

A későbbi kultúrnépeknél, a görögöknél, rómaiaknál ott szerepel a legmagasabb eszmények symboliumaképpen. Egyiptom földjén, mint Sfinx jelenik meg, az örök titok, örök rejtély jelkepe gyanánt.

S hiába dicsekszünk ma is a nagy felvilágosodás-al, kultúrával, a nő élete, egyénisége, a társadalom életére nézve, — nagyon sok esetben csupa rejtély, csupa titok. Hasztalan próbájuk letagadni, az emberiség élete, üdve, boldogsága, avagy boldogtalansága, ezen a földön ma is jórészt a nőtől függ.

Hiába ül össze Genfben a népszövetség, hiába próbál parancsolni az egyes államoknak, nemzeteknek. A nők divat-hóbortjával szemben tehetetlenül áll mindenféle nagy- és kisantant. Hiába fenyegetődzik a római pápa, éppenúgy, mint a világ legelső tudós rabbija, a legmagasabb tenorból, hogy a nők hagyjanak fel a modern kurzaszabású divattal. Mit sem ér ezen a téren semmiféle szigor, intelem, fenyegetőzés. A nők mennek, haladnak tovább az életútjain.

De hol van hát az a hatalom, amelyik rendelkezik, parancsol felettük!?

Erre nézve is, mint általában a társadalmi élet temérdek problémájára, a reformáció adja meg legszebb és legokosabb feleletet a történelem szinpadán.

A reformáció kezdő napját ugyanis az 1517. év október 31-ikére tesszük. Egyháztörténelmi szempontokból, valójában az a legokosabb, leghelyesebb terminus.

Társadalmi szempontból azonban szerény nézetem szerint, valósággal világjelentőségű napok azok, amelyeken Luther Márton és Kálvin János életpárt választva maguknak tisztességes házasságot léptek.

Ennek a két nagy reformátornak családalapítása a leghatalmasabb felelet arra nézve, hogy hol van hát az a hatalom, amelyik irányító hatással van a nők életére nézve is.

A nők ma sem várnak egyebet a világtól, az élettől, a társadalomtól, mint megértést, szeretetet.

A viláért sem tagadom azt, hogy jelen napjainkban, mint lelkipásztort, engem is sokszor gondolkozóba ejt, a modern női divat hóbortja. Tépelődéseimre azonban mindig feleletet találok a mai társadalmi élet ridegségében, kegyetlenségében.

Óh igen! Mert könnyű ám a megélhetés fundamentomán állva, dörgedelmes beszédeket tartani, a női divat félszégei, ostobaságai ellen. De képzeljük csak el önmagunkat abban a siralmas helyzetben, melyszerint jövőnk bizonytalan, ködös, homályos; melyszerint a paradicsomkertből mintegy kiüzetve, egyedül kell majd küzdenünk a szélvész-szel, viharral, a vadállatokkal...

Oh be sok mindent megtennénk mi is, hogy valahol valakit, egy segítő társat. — mondjuk egy valamirevaló becsületes — házastársat találjunk.

Az a rövid ruha és testszinü harisnya, nemesak divathóbort ám, hanem egyuttal bizonyos fokmérője is a társadalom ridegségének. Sokszor, igen sokszor egy-egy felkiáltójel: Irgalmazzatok, könyörüljétek segítsetek!

Felkiáltójel, azaz figyelmeztető jel arra nézve, hogy a nőkérdést, bizonyos vallásos, mondhatni bibliai szempontból kell elbírálnunk.

A reformátoroknak tökéletesen igazságuk volt abban, hogy a hitélet fejlesztése mellett, a társadalmi jólétet is fejleszteni kell. Mert egyedül ez a két tényező mozdíthatja elő valójában az egyes népek, nemzetek fejlődését, haladását.

A mi korunk, dacára a repülőgép- és a rádiókorszakának, ettől az időtől még meglehetősen távol áll.

A jelek azonban — hála Istennek — úgy mutatják, hogy a társadalom revízió alá fogja venni ezt a problémát is. A haladó, fejlődő társadalom könnyíteni fog a nők sorsán is. A biblia alapvető törvényei ezen a téren is szétmennek, szétágaznak lassanként a társadalmi élet mélyeségs rétegeibe.

Azt a várva várt időt azonban, amikor egyáltalában nem lesz többé semmi bajunk, a tarka főkötős, kalárisos papnékkal hamarosan nem fogjuk elérni.

Mert hiszen a hiúság olyan mint a tűz. Nagy mértékben pusztít, felperzsel mindent; felettébb kis mértékben pedig még csak egy csésze teát sem vagyunk képesek felmelegíteni mellette. A csikorgó hideget épügy nem szeretjük, mint azokat a harangokatkongató, rettenetes tűzveszedelmeket. Ellenben azt a bizonyos mérsékelt tüzeckét roppant szeretjük mindnyájan a kályhában, a kandallóban.

Hiszen bizonyos mérsékelt fokú önérték nélkül, mi férfiak sem érünk egy árva krajcárkát sem.

Igy vagyunk a nőhiúság kérdésével is. Mindig voltak tarka főkötős, kalárisos papnék. Vannak ma is. Bizonyára lesznek a jövőben is.

Baráth Imre.*

* Nagyon tisztelt munkatársunk egészen tisztán látja a betegség tulajdonképeni okát és tehát azt is, hogy hol kell az orvoslást teljesíteni. Csakugyan: mennél bizonyosabb a nő existenciája, annál kevésbé csábítja el a magamutogatás ördöge. Ám a bizonyosság is relatív fogalom. Mennél több az igény, annál nehezebben érhető el a bizonyosság érzése. Pedig földi ember kevéssel beéri. vágyait ha kevesebbre méri. Ebben a vonatkozásban mégis sokat ér a jó papnék példaadása. Ez persze nem azt jelenti, hogy mondjanak le a külső csínosságáról. De én nagyon sokszor láttam már gondosan vasalt mosó ruhába öltözött, simán fésült, tiszta víztől friss illatú egyszerű úrnőt sokkal szebbnek, mint selymes, etonos, rúzsos és parfümös granddamot.

K. B.

Postatakarékpénztári csekk száma 143,916.

Egyház

Egyházunk pásztorkodása.

Amióta egyházi életünkbe belekiáltották a belmisszió szót, azóta igen sok szó- és tollharc volt annak mikéntjéről, de valamennyi nézet összejött abban a gondolatban, hogy kevés a templomi prédikáció, ki kell vinni az evangéliumot az életbe; a hívekkel egyénenként is kell foglalkozni. Ennek a gondolatnak eredményeképpen lett az, hogy az egynél több papos egyházakat annyi parókhialis körre kell osztani, ahány papjuk van, miáltal minden pap a saját parókhija területén mozogva pásztorkodjon; legalább én így értettem meg. Hogy ennek a váradalomnak vagy kívánalomnak mennyiben felelnek meg azóta a papok, vagy pásztorok, feleljenek meg ők reá az ő cselekedeteikkel, vagy munkásságukkal. Majd az egyetemes papság elvéből kifolyólag szerveztettek a belmissziói bizottságok; hogy azok hol és miként működnek, erre újra ők felelhetnének helyenként meg. Most újabban vannak a presbiteri konferenciák, melyeknek, ahol jól forgatják, eredménye is mutatkozik; itt is fel lehetne a kérdést tenni, hogy ezen téren hány gyülekezetben nem történik egy lépés sem, pedig a presbiteri konferenciához még rendkívül kívánatos volna hozzácsatolni a presbiteri tanítást és nevelést, mert ha igaz az, hogy a „jó pap holtig tanul”, úgy a presbiter is csak tanulás és nevelés által lehet jó presbiter. No most már, különösen nagyobb egyházak papjai azt mondják, nincs sem idejük, sem erejük, hogy a híveket látogassák és egyénenként pásztorkodják, de akkor feleljenek arra, mennyiben gondolják és veszik igénybe a belmisszió bizottságot, hogy az nekik segítsen a pásztorkodásban? Vagy ha az egész gyülekezetet nem látogathatják meg, hát mennyiben látogatják meg a parókhialis körzetükbe tartozó presbitereket? Mennyiben ismerik azoknak egyéni és családi életüket? Mikor hívják össze őket családi tanításra, nevelésre? Vagy erre sines idejük és erejük? (Zárójelbe teszek egy gondolatot: ha reggel felkelve azt látom, oly sok munka vár reám aznap, hogy teljes lehetetlen elvégeznem, úgy akkor hozzá se fogjak, mert úgy sem tudom elvégezni; nem arra kell-e törekednem, hogy belőle minél többet elvégezzek s keressék utat és módot még segéderőre is.) Ezekután újra keressék egy segítségi forrást, vagy eszközt a pásztorkodásra. Már egy ízben ugyan felvettem az alábbi segítségformát. Most azonban újra elébem toltult, az év küszöbénél, a sok „mérleg” stb. olvasásánál. Nevezetesen: csaknem minden legkisebb társulás, egyesület, intézet, részvénytársaság ad ki az év végén az intézmény működéséről nyilvános számadást a multról és javaslati működést a jövőre, melyet az intézmény vezetősége minden tagnak megküld, hogy abból lássa minden tag az intézményt úgy, amint van. Kérdem, nem sokkal inkább megkellene ezt tenni a keresztyén református egyháznak? Ezt a következő-

kép gondolnám: Címe N. N. Ref. Ker. Anyaszent-egyház évről szóló Évkönyve, melyben első volna a lelkipásztor pásztori, vagy apostoli levele úgy szerkesztve, vagy írva, hogy abból minden egyháztagnak érezze, hogy az éppen neki szól; utána arra avatott tollból az egyház kebelében lefolyt lelki vagy missziói munka leírása; ezután az egyház anyagi ügyeinek működéséről, a reá váró feladatokról, melynek végén hozzám, taghoz külön szólna: miként tettem meg ott is egyháztagi kötelességem? Majd az iskolákról, külön az elemiről és külön, ha felsőbb iskola is van, annak működése és reá váró feladatairól stb., ott is feltéve a kérdés külön reám, egyháziagra, mit nyertem attól az iskolától s mit adtam vissza a nyert áldásokért stb. Talán lehetne még benne valami egyháztörténelem, vagy missziói történet; aztán okvetlen szükséges volna egy közönséges presbiter rövid megszólalása is, mely épületes volna; végül nagyon, de nagyon komoly zárszó. Ilyenformának gondolom én az Évkönyv-et, melyet annyi példányban kellene kinyomtatni, ahány család van az egyház kebelében és azt a presbiterek közt kiosztva, vagy felosztva, minden presbiter a saját körzetében személyesen kézbesítene az egyház-családoknak. Úgy hiszem, ez volna az egyházpásztorokdás. Ezzel minden lelkipásztor szólna legalább egyszer egy évben minden családhoz, mert hejh, sok van, hogy évszámra nem kap üzenetet a mindenkit és mindeneket gondozó és megváltani akaró örök Istenről. Aztán ezáltal mint intézmény is megmutatná magát. Ez már igazán segédeszköz volna a pásztorokdásban. Ennek akadálya csak a nemakarásban van. Azért tegyen minden lelkipásztor most nemeselhatározást, hogy az 1928. évről a presbiteriumával együtt az Évkönyvet kiadja és kézbesíti.

Mezőtúr, 1928.

Horváth bácsi.

Közélet

Vélemény nyilvánítás az új számadási év kérdésében.

Az egyházak újabb számadási rendszerének ügyében több lelkész úr felvilágosítás és tájékoztatás nyújtás iránt keresett meg, minek folytán a kérdés általános és közérdekű voltára tekintettel, felvilágosító válaszmot s ehhez fűződő véleményemet e helyen kívánom közölni a következőkben:

Jóllehet az egyházi III. t. c.-nek 6. §-a az egyházak költségvetésének és számadásainak polgári év szerint való vezetését írja elő, mindazáltal úgy gondolom, hogy az egyházkerületi közgyűlés a változott viszonyoknak és az e téren előállott újabb helyzeteknek tekintetbevételével helyesen járt el akkor, amidőn célszerűségi szempontoktól vezéreltetve az egyházi költségvetések és számadások készítésének időrendjét megváltoztatta s azoknak az állami költségvetési évhez igazodó saját költségvetési és számadási rendszerével való összehangzásba hozatalát határozta el.

A lelkész urak egyrésze a 347/25—1927. sz. egyházkerületi közgyűlési határozatnak rendelkezéseit az egyházi törvény fentebb hivatolt rendelkezésével ellentétben állónak itéli, egyrésze pedig azt a panaszos megjegyzést teszi, hogy az egyházközségek a határozat kivitelének lehetőségei felől tájékozatlanul hagytak s hogy annak végrehajtására nézve idejében úthaigazítást nem nyertek. A tekintetben, hogy az érintett egyházkerületi határozat a törvény intézkedéseivel ellentétben állónak mondható-e vagy sem, — véleményt nyilvánítani nem érzem magam illetékesnek, de mégis úgy vélem, hogy az egyházkerület nem lépte túl hatáskörét akkor, amidőn a körülmények kényszerítő hatása alatt s épen a közterhek kivétele körül előállható anomáliáknak elkerülése érdekében hozta meg határozatát. Volt már erre eset más téren s más alkalommal is, hogy a törvény betűtől s annak szó szerinti alkalmazásától el kellett tekinteni, amikor ezt az előállott helyzet szükségessé tette. Különösen megokolt ez a jelen esetben, amikor egy 25 éves törvénynek mikénti alkalmazásáról van szó.

De az egyházkerületi határozatnak másik oldalról való nehézményezését sem találom indokoltnak, mert a határozat alapvető rendelkezései főtisztelt Püspök úrnak körlevele kapcsán még az elmúlt év november hó első napjaiban közöltettek s mert az annak mikénti végrehajtása tekintetében szükségessé vált teendőkhöz elég idő állott rendelkezésre.

Már most, ami azt a kérdést illeti, hogy a szóban lévő határozat miképen vitessek keresztül a gyakorlatban: erre nézve az én egyéni véleményem az, hogy ez megtörténhetik kétféle módon is. Hogy azután a lehető módokat közül, mint könnyebben és célravezetőbben megvalósítható — melyik választassék; ezt a kérdést az illető egyházközségeknek helyzete és speciális viszonyai dönthetik el. Egyik ilyen módzatnak jelölhetem meg ugyanis azt, hogy az egyházközség az 1928. I. felére készítendő csonka költségvetésében csak egy félévi egyházi adót illeszt be s a szintén félévről lezárandó számadásában jelentkező hátralékot, mint követelést átvizsi a jövő 1928/29-ik számadási év javára. A fedezetlenül maradt szükségleteire pedig valamelyes úton — váltó mellett, vagy folyószámla hitel nyitásával — kisegítő kölcsönt vesz igénybe.

Másik módzat lehet az, hogy az egyház egyáltalán nem vet ki és nem irányoz elő most ezáltal a csonka évre egyházi adót, hanem az 1928—29-ik évi költségvetésében — az 1928. I. feléről elmaradt adóbevételeire is tekintettel — másfél évi adót vet ki, illetőleg ír elő. Ez esetben vagy fedzeti hiánnyal, illetőleg túlköltséssel zárja költségvetését és számadását, vagy, ha amennyiben ez elkerülhetetlenül szükségessé válnék, szintén belkörü avagy külső kisegítő kölcsön igénybevételével segít magán. Szerény véleményem szerint az utóbb érintett módzat az, amelynek követése praktikusabb lenne. Egyrészt, mivel ez esetben az egyházak a kétszeri adó kivétel terhes munkái alól is mentesülhetnek, másrészt és főleg, mivel az

egyházi adónak az 1928. I-ső felről való előírása — épen ama köztudomású ténynél fogva, hogy az csak az őszi hónapokban folyik be — különben is csak fictív költségvetési tételt képezne s a zárszámadásban pedig negatív eredményt jelentene.

Az egyházkerület közgyűlését határozatának meghozatalában az a szempont vezette, hogy a központi adminisztracionális költségeknek fedezetére szolgáló s évenkénti megállapítás alá kerülő közigazgatási adónak mértékét kellő időben közölhesse az egyházakkal. Mivel pedig a 4 filléres közigazgatási járulék elkerülhetetlennek látszó fel-emelésének kérdésében az egyházkerület döntését tavaszi közgyűlésre halasztotta, ennél fogva nyilvánvaló, hogy amennyiben a szóban lévő rendelkezés ki nem bocsájtatik; az esetben időutáni lenne az egyházközsegeket terhelő közigazgatási adónak, majd csak májusban vagy júniusban való közlése. A tett általános rendelkezés folytán, most azonban az a helyzet s ebből folyólag az lesz az eljárás, hogy az egyházak folyó 1928. I-ső felévi csonka költségvetéseikben, a jelenlegi 4 filléres közigazgatási adónak csak egy felévre eső részét írják elő, míg az 1928—29. évre közgyűlésileg később megállapítandó közigazgatási adónak fedezéséről, a már szintén az 1928—29. gazdasági évre szóló költségvetésüknek összeállításánál módjukban lesz gondoskodni. Ilyen körülmények között nem állhat elő azután az a helyzet sem, hogy az egyházak az egyébként idő után megállapított közigazgatási költségnek fedezetét pótköltségvetés útján legyenek kénytelenek biztosítani.

Egy kétségtelen — s ez az, hogy mint minden átmeneti intézkedés, úgy most első alkalommal ez is bizonyos zökkenéssel fog járni. De, hogy az egyházak a most követett számadási rendszerről a mindenképen kívánatos és célszerű új rendszerre áttérjenek, annak semmi különösebb nehézsége nem lehet, s egész bizonyosra vehető, hogy a Nt. Lelkész urak, mint egyházaik szellemi és anyagi ügyeinek irányítói ezt a feladatot is a legbőlesebben fogják a megoldáshoz segíteni.

Varga Pál,
egyházker. számvevő.

Számoljunk le a pietizmussal!

Csak a minap fejeződött be dr. Veress István-nak Frauenfelder Arnold svájci lelkészről írott rokonszenves nekrológia e lap hasábjain és az utolsó sorokban azt írja felőle, hogy „vallásossága ment minden pietizmustól...”

Ezek a szavak adták nekem az indítást arra nézve, hogy megkísérleljem — nem történeti ismertetését és jellemzését adni a pietizmusnak, hanem a vörös posztó színe helyett valami rokonszenvesebb keretbe öltöztetve mutatni be, hogy ne gúnyos jelző legyen közöttünk, ebben a szörnyű vallástalan, sőt hitetlen világban és ne féljünk attól, aki komoly és igazi pietista!

Érdekes különben megfigyelni, hogy aki 10—15 évvel ezelőtt azt csinálta gyülekezetében, amit ma

mindenki csinál a hivatalos egyházi felsőbb hatóság utasítására és a közfelfogás nyomása alatt, annak régen *pietista* volt volt a neve!...

És ha 15—20 évvel ezelőtt a theologus ifjúság egy része bibliaköri órát tartott, gúnyosan pietistának, motoszkának nevezték őket és mint megkergültekre, úgy néztek rájuk. Most pedig a theologus ifjúság annyira természetesnek veszi a biblia-kört, hogy még az élcelődést is megengedi magának lapjában, az egyetemi tanárok nem létező biblia-köre felett!...

Sőt ma már népünk is kezd eljutni oda, hogy belmissziói munkát végző, hívő papját és tanítóját nem tartja nazarénusnak, bapistának és nem suttogja róluk, hogy bizonytal Pócsra járnak búcsúra!...

A pietista szónak a jelentése ma már átértékelődött nálunk és idestova jó kálvinistát kezdünk érteni alatta (akár papról, egyházi ember-ről vagy gyülekezeti tagról van szó), aki bibliát olvas, a terített asztalnál imádkozik, Jézus nevét szereti és általában igaz keresztyén életet igyekszik élni!...

Velem történt meg, hogy a háború alatt, mint betegápoló elkaptam a tifuszt katonáinktól és egy német diakónissza ápolását élveztem Debrecenben, kinek a húga akkor a hallei egyetemen a theológiát hallgatta és én azt mondtam neki, hogy miért ment a húga épen Halleba, hiszen közelebb is van az ő szülővárosukhoz theologia és különben is Halle pietista!... Akkor ez a derek, német *kálvinista* nő — aki ugyancsak megérdemelte egy olyan rhapszodiát, amelyet Hegedüs Loránt írt az ő német ápolónőjéről, — csodálkozva nézett rám és szomorú mosollyal mondta: hát olyan nagy hiba az önöknél még most is, ha valaki pietista és Halléban tanul!?...

Bizony csak azóta jöttem tisztába azzal, hogy mennyire neki van igaza!

Állapodjunk meg tehát abban, hogy a szemforgatók, a szenteskedést mimelők, az Uram-Uramozók, a tál külsejét tisztántartók, a festett koporsók nem pietisták, hanem farizeusok és hazugok. Jézusnak megvan az ítélete felőlök.

Ha pedig jó reformátusnak lenni egyúttal a pietistaságot is jelenti, nyugodtan vállalhatjuk és legyünk abban a bizonyos hitben, hogy egyszer a gúnyolódók is eljutnak oda, ahova én eljutottam, hogy most már nem ítélem el, ha valaki Halléban hallgatja a theológiát.

Kósa Béla.*

* A cikk tartalmával abban egyetértünk, hogy a pietizmus nem egy a szemforgatással s mint komoly vallásosság, nagyon tiszteletreméltó; de viszont meg kell mondani, hogy a buzgó, mély és külsőségekben is bátran nyilatkozó vallásosság nem szűk-ségekben pietizmus. — K. B.

Irodalom

A valláspszichológia fejlődésének története.
Írta: dr. Vasady Béla. Debrecen, 1927. Külön-
lenyomat a Theologiai Szemléből. Nagy 8°, 136 l.

A valláslektan fejlődésének, legfőbb problémáinak és e problémák megoldási kísérleteinek ismerete ma már úgy tudományos, mint gyakorlati szempontból nélkülözhetetlen minden teológusra és lekipásztorra nézve. Vasady Béának ez a hatalmas tudományos erudítoról, elsőrangú módszeres fegyelmélettségéről, nagy kritikai erőről és a világos összefoglalás és előadás szokatlanul nagy képességéről bizonyítást tevő nagyszabású dolgozata magyar nyelven eddig egyedülállóan gazdag és megbízható tájékozást nyújt e jelentőségében rohamos gyorsasággal megnőtt vallástudományi ág kifejlődéséről és mostani állásáról. Az ifjú szerzőt nem az „első zseninek“ kijáró válleregetés, hanem a legkomolyabb tudományos munkának és az ígéretekkel teljes tudós egyéniségnek szóló teljes elismerés illeti meg érte. A mű bolti ára 5-50 pengő, de lelkészek, vallásitanítók és tanárok, segédlelkészek, teológusok, ha közvetlenül a szerzőhöz (Pápa, Főiskola) fordulnak, kedvezményes áron juthatnak hozzá. (ri.)

Külföld

A német birodalmi kormány kijelentette, hogy hamvazószerdától kezdve az egész böjti időszak folyamán semmiféle szórakozási célú társas összejövetelen elvből nem képviselteti magát. A „Danziger Neueste Nachrichten“ című nagy lap pedig közhírré teszi, hogy ezentúl nagy-pénteken és halottak napján tartandó sport-összejövetelekről nem fog többé tudósítást közölni, mert a lelki elmélyedés e komoly napjait — úgymond — nem szabad megszavazni a testi életöröm szolgálatával, amire a sport való.

Herbigy címzetes püspök, a római pápai keleti intézet jezsuita igazgatója nemrég körutalt a keleten, hogy az orthodox egyházfők Róma iránti érületéről tájékozódják. Benyomásai igen vegyesek voltak: némely pátriárkák bizakodásukat fejezték ki az iránt, hogy a Rómával való „együttműködés“ nem éppen lehetetlen; mások e tekintetben annál skeptikusabban nyilatkoztak, sőt Meletios Metaxakis alexandriai (volt konstantinápolyi) pátriárka kereken meg is mondta neki, hogy ma a protestantizmusnak áll a világ és ő is abba veti reménységét, mert, úgymond, „Róma ellen protestálva, mi is protestánsokká lettünk, amint ezt gyakran mondogatom a barátainak“. A melchiták pátriárkája pedig amiatt panaszkodott neki, hogy az ő tizenkét egyiptomi püspöke közül néhány a szabadkőművességhez csatlakozott. (!?) ri.

Különfélék

Dr. Erdős József nyugalomban.

Már az ős óta járt a hír, hogy a debreceni tudományegyetem egyik legnagyobb ékessége, a magyar református hittudomány nagy hírű munkása, dr. Erdős József nyugalomba készül. Nem akar-

tunk azonban szólni erről a hírről, mert azt reméltük, hogy sikerül a jeles tudóst legalább még egy időre megnyerni az egyetemi oktatás szolgálatának s arról is hallottunk, hogy szolgálati idejének miként számítása felől is csak később lesz döntés. Azonban most már befejezett tények előtt állunk: dr. Erdős József február 1-től kezdve nyugdíjat élvez és tanszékét, mint helyettesek dr. Varga Zsigmond és dr. Lencz Géza látják el. Nyugdíja 28 beszámított szolgálati év alapján, fizetése 80 százaléka van megállapítva, ugyanis a Kollégiumnál eltöltött 26 évből a nyugdíjba csak 15 évet számítottak be, de úgy tudjuk, az eljárás a teljes nyugdíj megállapítása iránt folyamatban van.

Dr. Erdős József nyugdíjazása olyan csendben, zajtalanul történt, mint amilyen szemérmesen csöndes volt működése is. Ő csak arra helyezte súlyt, hogy tudományos munkásságának értékét tudományos körökben elismerjék, ami meg is történt a bécsi és genfi honoris causa doktori fok elnyerésével. Arra azonban sohasem volt ügyes, hogy érdemei bármily előkelő helyen méltánylását divulgálja. Épen azért népszerű legfeljebb olyan értelemben volt, hogy a tanítványai tisztelték és szerették. Legalább is ezek jobbjai. Igaz, hogy ilyenek is sokan vannak. Mert kereken negyven esztendeje annak, hogy a „kis“ Erdős (így nevezték első tanítványai) fellépett a tanszökre, amelyről az „öreg“ Erdős (azóta másik „kis“ Erdős nőtt mellé) távozását, bármennyire méltó sok hasznos szolgálatával a nyugalomra, melanchóliával veszi tudomásul az a sok ember, ki szellemi frissességét, kedélye derűjét, tudománya kiterjedettségét ismeri.

Itt említsük meg, hogy Székelyhidy Béla álmosdi lelkész úr tanítványi szeretettől teljes szép cikket küldött hozzánk még az ős folyamán az Erdős doktor nyugalombavonulásáról. Mivel azonban akkor még nem hittük, hogy dr. Erdöst eleresztik, nem akartunk a fellegnek elébe harangozni. Ezért nem hoztuk a lelkes cikket, mely azóta a Lelkészegetesületben megjelent.

Osikesz Sándor egyetemi tanár, ORLE főtitkár, február 4—6. napjain Kecskeméten előadásokat tartott.

Dr. Gergely György jogakadémiai tanár, egyházi életünknek és közoktatásügyünknek e páratlan buzgóságú s nemes lelkesedéssel telt munkása — mint részvétellel értesülünk — Kecskeméten egy tudományos előadás közben súlyosan rosszul lett, úgy hogy kórházba kellett vonulnia. Reméljük, hogy az utóbbi években ugyan sokszor megpróbált szervezete kibírja ezt a támadást is és munkacerejét hamarosan visszanyeri a köz javára.

A Kálvinisták Templomegyesületének hitvédelmi szakosztálya február 3-án, d. u. 6 órakor értékes előadó-estét rendezett. Ez alkalommal Görömbey Péter nagykállói lelkész tartott előadást az anglikán egyházi imakönyv reformjáról. A hallgatóság az értékes előadást nagy figyelemmel követte.

A kollégiumi Diákszövetség előkészítő bizottsága esütörtökön bizottsági ülést tartott S. Szabó József főgimnáziumi igazgató elnöksége alatt, melyen elhatározták, hogy az alakuló közgyűlést május 6-án, Debrecenben tartják meg.

Az O. R. T. E. küldöttsége járt a napokban Baltazár Dezső püspök úrnál, Dobó Sándor címke vezetésével. Memorandumot adtak át, melyben a tanítóknak az egyes egyházi szervezetekben nagyobb képviseletet s különösen a 3 bíróságokban helyhez juttatását kéri. Baltazár püspök úr a küldöttségnek szeretetteljes választ adott.

László Imrét, nyomdavállalatunk szedőosztálya vezetőjét, aki ötven év óta szolgál nagy buzgósággal és kiváló eredménnyel ugyanazon vállalatnál, a kormányzó úr V. osztályú érdemkeresztjével tüntette ki. A méltó elismeréshez szívből gratulálunk.

A Szülők Iskolája VIII-ik előadása február 7-én ment végbe nagy hallgatóság jelenlétében, a városháza közgyűlési termében. Előadást dr. János Gyula egyetemi tanársegéd tartott „Természettudományi gondolkodás és a nevelés” címmel. Zárószavakat dr. Veress István tanítóképző-intézeti igazgató mondott.

A hajdúböszörményi Boeska református főgimnázium Gyulai Pál Önképzőkörre jól sikerült műsoros estélyt rendezett február 4-én. Az estélyt a főgimnázium énekkara nyitotta meg, Nagy Antal vezetésével. Ezután vitéz Kőszeghy Frigyes, az Önképző-kör elnöke tartott előadást. Az ifjúság pedig Zilahy László „Fehér szarvas” című szindarabját adta elő nagy sikerrel.

A jászkarajenői református ifjúság és a Református Olvasókör az épülő gyülekezeti házára javára szépen sikerült műsoros estélyt rendezett.

A Vallásos szakcsoport heti összejöveteleinek sorozatában február 10-én d. u. 6 órakor a Kollégium dísztermében dr. Révész Imre lelkész tartott előadást „Kálvin halála” címmel.

A győrvárosi protestánsok szervezkedése. A hatalmas gyártelepen élő protestánsok, kik templomaiktól 5—6 km. távolságra laknak, vallásos szükségletük kielégítésére egy kétszobás lakást béreltek ki, melyet közös munkával átalakítottak gyülekezeti házzá. Az első alkalommal a hatalmas hívő seregnek Palmái Lajos ev. esperes és Czegléd Sándor hirdették az ígét.

A debreceni református tanítóképző-intézet 167. sz. „Törekvés” cserkészesapata február 11-én, szombaton d. u. 5 órakor a Fűvészkert uccai elemi iskolában nyári táborozása alapja javára teaestélyt rendez.

A debreceni Csokonai-kör április 11-én, este 8 órakor a Zenede dísztermében felolvasó-ülést tart. Az elnöki megnyitót dr. Papp Károly egyetemi tanár mondja. Kocz Aurélné Áprily költészetéről fog értekezést tartani. Felolvas Áprily Lajos, a kiváló erdélyi költő.

Lelkészválasztások. A hencsei református gyülekezet Szalay Benő, a nemesdédi Darab Ferenc s. lelkészt választotta meg lelkészévé.

Vallásos estély. A hódmezővásárhelyi református egyház ú. n. protestáns estélyt tart minden hónap első vasárnapján. Az estély a városháza dísztermében szokott lenni, melynek befogadó képessége igen nagy, de még ez is szűknek bizonyult. Február 5-én volt az utóbbi estély, mely mint mindig, úgy ezalkalommal is a vallásos érzesen kívül a hazafiasság szent eszméjét is szolgálta. Tárgysorozatán egy menekült ügyvéd: dr. Pálffy József, ki perfekt angol, Razmir lord nagy horderejű munkáját oly erős okfejtéssel s mély hazafias érzéssel tárgyalta, hogy nem maradt szem szárazon, mikor aposztrofálta a magyar társadalom minden tagját, hogy egész lélekkel álljon résen! Többi számai is mind lélekemelő perceket szereztek, mélyítve a vallásos érzést s erősítve a hazafias szellemet. Az estélyek rendezéséért valóban babért érdemel a református egyház szerény ig. tanítója: Nagy László, kinek érdemeinél csak szerénysége és belmissziói munkája nagyobb. Áldja meg az Isten érte! Ó

Tanító-, esetleg iparosárvát keresek, ki némileg a háztartáshoz is ért. Özv. dr. Baksa Lajosné. Budapest, VII., Thököly-út 25. II. em. 12.

A Debreceni Protestáns Lap 1921. és 1924. évfolyamai a könyvkötőnél elégték. Minthogy néhány számot nem tudok pótolni, kérem azokat, akik az alább felsorolt számokkal rendelkeznek, szíveskedjenek azokat, megfelelő ellenértékért, a Méliusz könyvesboltba beküldeni. *Dr. Kun Béla.* A hiányzó számok a következők: 1921. évfolyamból: 33, 35, 36, 37, 38, 39, 43. — 1924. évfolyamból: 2, 3, 4, 6, 7, 14, 20.

A Kossuth uccai Református Nőegyesület szépen sikerült összejövetelt tartott február 8-án d. u. 5 órakor a DEMKE dísztermében, igen nagy érdeklődés mellett. Madar Zoltán segédlelkész imádsága után bibliát magyarázott Sipos Imre központi hivatal vezető lelkész, énekelt Csösz Lászlóné úrasznony. Ez alkalommal kerültek kiosztásra feloldozás alá a szeretetvásár céljait szolgáló kézimunkák, az egyesület tevékeny tagjai között.

A KIE rendezésében jól sikerült összejövetel volt február 7-én este 1/29 órakor az egyesület helyiségében. Ez alkalommal „Jézus élete” előadás-sorozatból „Isten megszólal egy gyermekben keresztül” címmel Magyar Bertalan segédlelkész tartott előadást.

A homokkerti imaházban a theológus ifjúság minden vasárnap délután vallásos ünnepélyt rendez. Február 5-én d. u. 3 órakor is szép érdeklődés mellett ment végbe az összejövetel. Ez alkalommal bibliát magyarázott: Szabó Gyula th. Szavalt: Marton József th. Felolvasást tartott: Kálmán Sándor th. Záróimádságot mondott: Barcsa József th. Hasonló összejövetelek tartatnak a Csapókertben és a Nyilastelepen is.

A Magyar Diákok „Pro Christo” Szövetségének szenior osztálya február 2-án Budapesten konferenciát tartott.

Az „Ébresztő“ februári száma a következő tartalommal jelent meg: Tavasz és nyári program. Ifjúsági egyesületi hírek. Társasjátékok. Hollandiában. A KIE-ház. Kovács Peter missziója. Fimiket köszönzünk. Vegyetek sátrat. Milyen újságot rendeljete meg. Februári munkaprogram: Előadások: Erdély aranykora és a biblia. Hogyan született meg a Keresztyén Ifjúsági Egyesület. A nagy ellenség. Bibliai megbeszélések: Hogyan hív el Isten. Kíséré-ek. Jézus első követői: fiatal emberek. Örvendetes üzenet. Kedélyes farsangi összejövétel társasjátékokkal. Harminckét oldal. Előfizetési ára évi 2 pengő. Megrendelhető Keresztyén Ifjúsági Egyesületek Szövetsége, Budapest. X., Üllői-út 29. II. emelet.

A „Magyar Ifjúság“ februári száma a következő tartalommal jelent meg: Karácsony Sándor: Farsang. B. D.: Ebédszünet alatt. A magyar nóta. Szilágyi Dezső: Jókai. „Elindultam szép hazámból“. Nyitott szemmel. Fiers Elek: A gyűrű jelentése. Karácsonyi levél. Abaffy Gyula: Cél és módszer. Stango E.: A keresztyén ifjúsági munka feladatai napjainkban e világon. A budapesti KIE közleményei. Falusi utcarészlet (Tóth Sándor rajza). Barátkozunk (Hirrovat). Jézus elete (a világszövetségi tanulmány szakaszai). 20 oldalon. izléses címlappal. Előfizetése évi 2 pengő. Rendelje meg Budapest, VIII., Főherceg Sándor-u. 28. I. emelet.

A pápai Református Nőegylet február 5-én, este 8 órakor szeretetvendégséget rendezett. Bibliát magyarázott dr. Antal Géza püspök.

Tiszalúccon 37 taggal megalakult a Református Nőegylet.

Ifjúsági konferencia Kiskunlacházán. Február 15-én, szerdán a kiskunlacházi református ifjúsági egyesület meghívására egynapos kerületi konferencia lesz, melyen a következő előadók vesznek részt: Dr. Csékey Sándor, Dobos Károly, Bocsor László, Karácsony Sándor, Kerecsényi Zoltán, Muraközy Gyula, Soós Ferenc és Töltésy Zoltán. Szerpel Aporkai és Ráckevei Ifjúsági Egyesült Dalárdája és a Kiskunlacházi Kálvin Szövetség Leánynekkara. Reggelit és ebédet a gyülekezet ad. A rendezés Szabó Balázs helybeli lelkész és a mellette álló lelkes ifjúsági gárda kezében van.

Régi Biblia. Uray Sándor debreceni lelkész nem régen Budapesten értékes régi Bibliát fedezett fel az egyik antikváriumban. A Biblia 1684-ből való, legfőbb érdekessége az, hogy első lapján található bejegyzés szerint, ebből a Bibliából fejezte be 1711 októbereben a Nagytemplomban a teljes Szentírás végigmagyarázását Rápolty Mihály debreceni lelkész. A Biblia teljes végig magyarazása 26 évig tartott. A régi Biblia most vissza került Debrecenbe.

Uj ifjúsági egyesületek. Az utóbbi időben a következő helyeken kezdődött ifjúsági egyesületi munka a református egyházban: Malyinka, Veres-egyháza, Üllő, Eger, Vajszló, Gyula, Tiszavezsegy, Pesterzsébet, Ond, Pécel, Kunszentmiklós, Cegléd.

A bodroghalmi gyülekezet Fekete Gusztáv derecskei vallástanító lelkészt választotta meg január 22-én 67 szavazattal 48 ellenében lelkészének. Isten áldása legyen a gyülekezeten és az új pásztoron egyaránt.

A Debreceni Keresztyén Ifjúsági Egyesületnek a református egyház 100 pengőt, cserkészcsapatának pedig a város szintén 100 pengőt adományozott. A Méliusz-csapat most szerzett be három darab tíz személyes sátrat. Az egyesületnek van polgári iskolai tanfolyama, melyet 22 fiatal ember látogat.

Tanítóválasztás. A tiszapalkonyai református egyház Bálint Endre sajóvezeldi h.-tanítót választotta meg kántortanítónak.

Nagy ifjúsági gyűlés Budapesten. Február 26-án, vasárnap délután 4 órai kezdettel a budapesti és budapestkörnyéki összes egyházi jellegű ifjúsági egyesületek tagjai és protestáns cserkészcsapatok vezetői nagygyűlést tartanak a Lónyai-utcai főgimnázium dísztermében.

A ceglédi református egyház presbitériuma a „Bethesda“ egyetlen református kórház segítésére 800 pengő adományt szavazott meg. Aki bőven vet, bőven is arat.

Dobos Károly hazaérkezett Hollandiából. Dobos Károly, a Református Ifjúsági Egyesületek országos titkára öt hetes hollandiai tanulmányútjától viszaérkezett Budapestre. Odakünt több alkalommal nagy gyűléseket rendeztek számára. Rotterdamban a leányegyesületek elkérték a magyar konzulátustól a magyar zászlót és ezzel fedték be a szöszéket, ahonnan előadását tartotta. Amsterdamban oly nagy volt a lelkesedés a magyarok iránt, hogy az előadás után elkezdtek tapsolni a templomban, ami szigorú kálvinistáknál nem mindennapi dolog. Mindezen esteiken el kellett énekelnie a magyar Himnuszt és a Gályarabok énekét.

A szerkesztésért és kiadásért felelős a laptulajdonos:
Dr. KUN BÉLA.

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől
402—1928. szám.

Pályázati hirdetés

A Biharérmelléki egyházmegyébe bekebelezett Ujléta református egyház lelkészi állására pályázatot hirdetek. Javadalom: 390 P készpénz. 2. 40 köből rozs. 3. 24 kat. hold: szántó, gyümölcsös, szőlőből álló terület. 4. Négy öl tűzifa beszállítva, felvágva. 5. Három jószágra legeltetési jog. 6. Lakás 2000 négyszögöl kerttel. 7. Stóla. 8. Konguta.

A földek után az adót az egyház fizeti.

A megválasztandó lelkész beruházás címén elődjének 400 pengőt megtéríteni tartozik.

Az állás a választás jogerőre emelkedése után azonnal elfoglalandó.

KUN JÓZSEF késműves és műköszörűs Debrecen, Széchenyi-utca 1. sz.

Pályázati kérvények a törvényben előirt felszereléssel március 5, déli 12 óráig az Esperesi Hivatalhoz Nagykerekibe (Bihar megye) küldendők. Debrecen, 1928 február 7.

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

Haszonbérbeadás.

Tiszadada község határában fekvő, a debreceni református kollégium tulajdonát képező két birtok 753 és 1265 kat. hold területtel 1928 március 20-ig beadandó zárt ajánlatok alapján megtartandó versenytárgyaláson 12 évre haszonbérbe fog adani. A pályázati feltételeket a személyesen jelentkezőknek, megállapított díj ellenében kiadja a kollégium gazdasági hivatala. Ezt a hírt azzal a kérelemmel közöljük lapunkban, hogy a nt. lelkész urak azokat, akiktől feltehető, hogy a bérbevételekre reflektálnak, méltóztassanak erről értesíteni. 1-3.

Lelkész és Tanító urak!

Tekintettel a mai nehéz anyagi viszonyokra, az eddigi 6 havi hitel helyett

12 havi részletfizetés mellett
készítetek

papi és polgári öltönyöket, palástokat,
női szabóságomban kosztümöket, felöltőket és mindennemű női ruhákat a legizlesebb kivitelben,
jutányos árak mellett.

TEGDES JÁNOS

női és férfi szabó Debrecen, Péterfia-u. 42. sz.

A szakértő biztonságával vásárolhat mindenki

Kardos László

vászon-, fehérműek és kelengye üzletében
Debrecen, Kossuth-u. 9. Alapítva 1831. évben.

Legnagyobb vászonüzlet!

Jó minőség! Szabott árak! Nagy választék!

Schuller Sámuel

szobafestő, mázó és tapétázó mester
Debrecen, Simonffy u. 25. Telefon 806.

Templomfestést vállal.

Költségvetés díjtalan.

Szép és jó munkáért ezüst éremmel kitüntetve.

SZÁNTÓ JÓZSEF

papi-, úri- és egyenruhakészítő szabó-cég
Hódmezővásárhely, Fő-tér (saját ház).

Számos elismerőlevél művészi, jó munkáért.
Éremkitüntetések különböző kiállításokról.

Legélszerűbb ajándék lelkész urak részére a palást.

REV. SAMUEL HORVÁTH
416 TENTH AVE., BOX 448
HOMESTEAD, PA.

Szántó József urnak
Hódmezővásárhely.

Igen tisztelt uram!

Személyesen vagy levél által többen keresnek fel palást rendelés miatt. Nem tudom, mi a Szántó úr szándéka az amerikai papság kiszolgálására való tekintettel, de kérem, hogy tegyen valami határozott lépést, most már a pénz stabilizálása módot nyújt arra nézve, hogy egy egészséges üzleti összeköttetést nyisson számunkra.

Két palástot kérnék azonnal megküldeni, az egyiknek mérete legyen vállszélesség 43 cm., mellbőség 103 cm., hossza 132 cm. Ha talán jobban szeretné megküldeni egyenesen a rendelőnek, úgy méltóztassék a méret leadás szerint egy palástot küldeni: **Rev. Barnabás Dienes,** 307 Spring Str. Brownsville, Pa. U. S. of America.

A rendelésért garanciát vállalok. Díszpalást legyen, de nem selyemből.

Homestead, Pa. 1927 november 22.

Teljes tisztelettel
HORVÁTH S.
A. M. R. E. szerkesztője.

„DANKÓ” Temetkezési Vállalat

(Tulajdonos: EKLI JÓZSEF.)

DEBRECEN,
KOSSUTH-U. 6. SZÁM.

Telefon: nappal 322.

Telefon: éjjel 66. sz.

M. kir. Tisza István tudományegyetemi klinikák, Állami gyermekmenhely, Honvédkórház, Református árpoda, Debrecen szabad királyi város szállítója.

TELEP ÉS KOPORSÓGYÁR: DOMB-UTCA 16. SZ.,
hol éjjel is a gyászoló közönség rendelkezésére állunk.

Olcsó árak. ♦ Szolid kiszolgálás. ♦ Előnyös fizetési feltételek. ♦ Temetéseket vidéken is vállalunk.

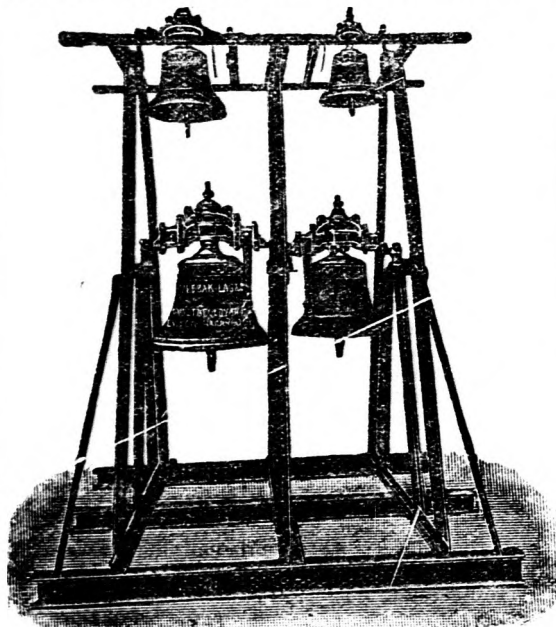
Debreczeni István
órásmeister
Debrecen, Péterfia-u. 8.

Speciális órák javítása
Mindennemű órák raktára.

Az 1926. évi debreceni iparkiadást díszoklevéllel, a budapesti és székesfehérvári orsz. kiállításon aranyéremmel kitüntetve.

SZLEZÁK LÁSZLÓ

harang-ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI, FRANGEPÁN-UTCA 77. SZ.
(Saját házában). A nyugati pályaudvartól induló BUR vasúti „ÓR-HÁZ” megállóhely A) B) C) J) kocsikkal. Telefon: Lipót 913-53.

Az 1900. évi párisi világ, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton a m. kir. kormány által díszoklevéllel, az 1927. évi budapesti, székesfehérvári és szentesi kiállításokon a nagy aranyéremmel kitüntetve. — Számos egyházi elismerőlevél.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedése
Debrecen.
Alapította 1819-ben Sesztina János.

*
Kitűnő tűtöképességű magyar „Perpetuum“-kályhák.
Magyar gyártmányú zománc-edények,
zslir-bödönők, disznóölő-kések, husvágó-gépek.
Telefon 6. és 15-48.

Legszebb imakönyv
a magyar reformátusok számára
Az imádkozó magyar.

Református eleink találkozásai a szentháromság egy Istennel.

Összegejtötte

Dr. Révész Imre

debreceni lelkipásztor, egyetemi magántanár.

A sablonos könyvektől nagymértékben elüt ez a szépséges kis könyv, nemcsak azért, mert külső kiállítása izles és csiny tekintetben semmi kívánni valót nem hagy jenni, hanem azért is, mert a tartalmában három évszázad magyar kalvinizmusának legtisztább lelke szólal meg. A legnagyobb magyar református imádkozók: Ecsedi Báthori István országbíró, II. Apaffi Mihály erdélyi fejedelem és felesége Bethlen Kata, azután a másik „Arca” Bethlen Kata grófnő és Raday Pál, a nagy kancellár és református vezérember válogatott, szebbnél-szebb imádságai szótlanok meg a lapokon, mint nagyszerű bizonyítékai egy felséges múltnak s egyben leghivatottabb segítői a mai magyar református lelknek is az Istennel való tarsalkodásban. Dr. Révész Imre a szakértelemmel összeválogatott gyűjteményt meglehetően és nagyon megízlelendő tartalmú előszóval vezette be, a végén pedig szintén az ő tollából olvasható egy mélységes komolyságú „Imádság imádkozó magyarokért”. A szöveg közt elszórtan régi jeles református írások (Medgyesi Pál, Borosnyai Nagy Zsigmond, Szikszai György) az imádságra és az imádkozásra való velős mondsái találhatók. Kívül-belül igazi érték ez a kis könyvecske minden református ember számára.

A különböző kötések árai a következők:

Papirkötésben, vörös metszés.	1:20 P
Egész vászonkötésben, vörös metszés	2:20 „
Párnázott díszvászonkötésben, tokban.	4:50 „
Párnázott bőrkötésben, arany metszés, tokban	8:40 „

Még nagyon csekély példauyszámban kapható:

Dr. Révész Imre tollából „AZ IGE FÉNYE”

Prédikációk és prédikáció-vázlatok.
A lelkipásztor erősségei,
Egyházunk megújítása,
A zsidókérdés,
Debrecen igazságai stb. tartalommal.

Ára 2-40 P.

A fentiek kaphatók és megrendelhetők a

„Méliusz”

könyv-, zenemű-, papír- és
írószer nagykereskedésben
Debrecen, Ferenc József-út 26.

Telefon 2-70.

Debrecen város és a Tiszántuli ref. egyházker. könyvnyomda-vállalata.